

Підсумки діяльності кредитних установ у 1 кварталі 2010 року

Станом на 31.03.10 до Державного реєстру фінансових установ було внесено інформацію про 792 кредитні установи (табл. 1), у тому числі про:

- 728 кредитних спілок;
- 35 інших кредитних установ;
- 29 юридичних осіб публічного права.

Таблиця 1

Кількість кредитних установ у Державному реєстрі фінансових установ

Реєстрація кредитних установ	1 квартал 2008 року	1 квартал 2009 року	1 квартал 2010 року
Кількість кредитних установ на кінець періоду, в т.ч.	844	880	792
кредитних спілок	803	828	728
інших кредитних установ	12	23	35
юридичних осіб публічного права	29	29	29

Кількість кредитних установ протягом 2008 року продовжувала постійно збільшуватися, проте вже на початку 2010 року, порівняно з даними 2009 року, їх кількість зменшилася на 88 одиниць, або на 9%. Це пояснюється, перш за все, наслідками прояву фінансової кризи – істотним погіршенням платоспроможності кредитних установ, у результаті чого посилювався контроль з боку Держфінпослуг, зокрема, вжиття заходів до кредитних установ, які систематично не виконували заходів впливу, що раніше застосовувалися до них Держфінпослуг.

Разом із зменшенням кількості кредитних установ у 1 кварталі 2010 року порівняно з попереднім періодом відбувається й притаманне першим трьом місяцям календарного року уповільнення рівня ділової активності та значне зниження темпів приросту показників діяльності кредитних установ.

Результати діяльності кредитних установ за 1 квартал 2010 року та динаміка основних показників діяльності кредитних установ за 1 квартал 2008-2010рр. наведені в табл. 2.

Динаміка основних показників діяльності кредитних установ

Кредитні установи	Станом на 31.03.08	Станом на 31.03.09	Станом на 31.03.10	Темпи приросту, %	
				станом на 31.03.09/ станом на 31.03.08	станом на 31.03.10/ станом на 31.03.09
Кредитні спілки					
Кількість зареєстрованих кредитних спілок (на кінець періоду)	803	828	728	3,1	-12,1
Кількість членів КС (тис. осіб)	2 427,7	2 124,7	1 565,1	-12,5	-26,3
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках на кінець періоду (тис. осіб)	160,0	126,3	84,0	-21,1	-33,5
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори (тис. осіб)	660,3	475,5	351,1	-28,0	-26,2
Загальні активи (млн. грн.)	5 642,5	4 719,7	2 992,2	-16,4	-36,6
Кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду) (млн. грн.)	4 871,5	4 253,2	2 817,2	-12,7	-33,8
Внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду) (млн. грн.)	3 757,4	3 127,1	1 936,2	-16,8	-38,1
Капітал (млн. грн.)	1 577,5	1 248,7	651,2	-20,8	-47,8
Інші кредитні установи					
Кількість зареєстрованих кредитних установ (на кінець періоду)	12	23	35	91,7	52,2
Загальні активи (млн. грн.)	1 349,7	3 377,2	2 992,3	150,2	-11,4
Капітал (млн. грн.)	18,1	509,0	733,8	2 712,2	44,2
Обсяг виданих кредитів на звітну дату (млн. грн.)	1 222,1	2 270,2	1 576,8	85,8	-30,5
Юридичні особи публічного права					
Кількість зареєстрованих юридичних осіб публічного права (на кінець періоду)	29	29	29	-	-
Загальні активи (млн. грн.)	1 932,9	3 255,3	4 353,0	68,4	33,7
Капітал (млн. грн.)	280,1	413,3	477,0	47,6	15,4
Обсяг виданих кредитів на звітну дату (млн. грн.)	2 000,7	3 011,0	2 462,1	50,5	-18,2

Кредитні спілки

Кредитна спілка – неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їхніми об'єднаннями на кооперативних засадах із метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.

За результатами звітного періоду, як і раніше, більшість кредитних спілок (338) об'єднувала відносно невелику кількість членів – до 1 000 осіб. Так, станом на 31.03.10 розподіл за кількістю членів кредитних спілок зображено на рис. 1.

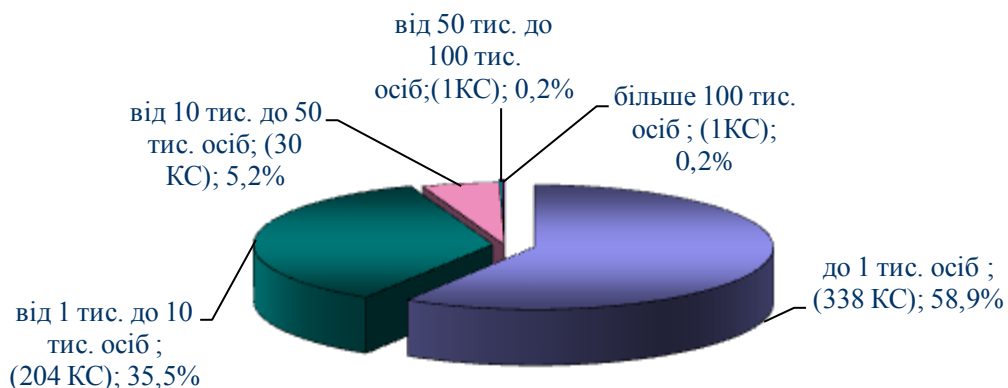

Рис. 1. Групування кредитних спілок за кількістю членів станом на 31.03.10 (за даними, поданими 574 кредитними спілками)

Станом на 31.03.10 **кількість членів кредитних спілок** становила **1 565,1 тис. осіб**, з яких 351,1 тис. осіб або 22,4 % – члени КС, які мають діючі кредитні договори, та 84,0 тис. осіб (5,4 %) – члени спілок, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках (рис. 2).

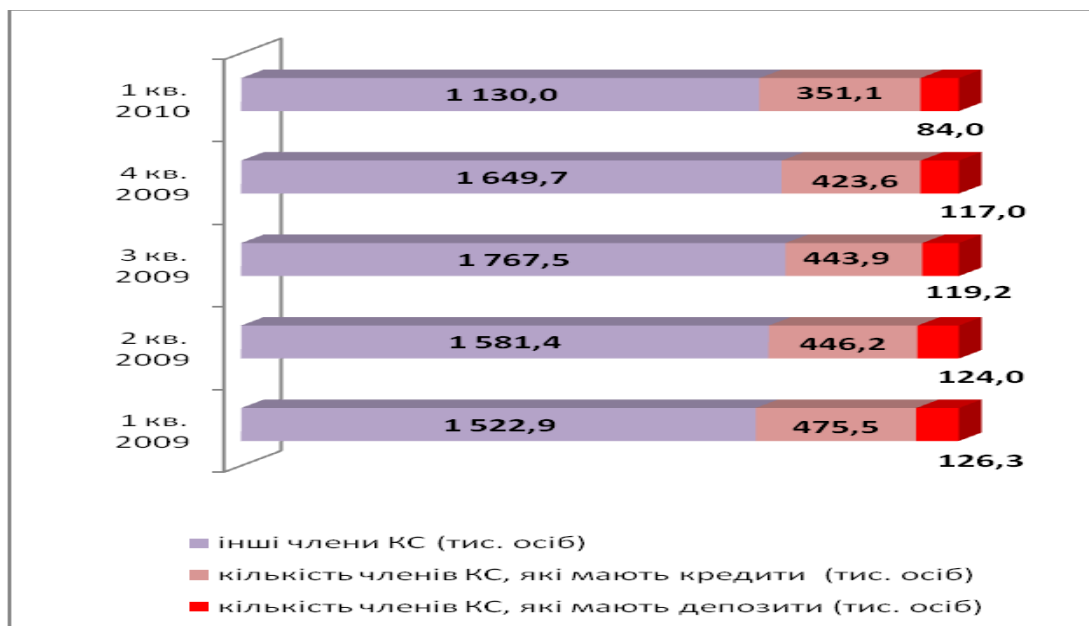

Рис. 2. Динаміка кількості членів кредитних спілок

Частка членів кредитних спілок, які не є вкладниками за аналізовані періоди становила 95%. Водночас, такі члени кредитних спілок мають

вирішальну кількість голосів та безпосередній вплив на прийняття управлінських рішень, у тому числі не на користь вкладників.

У цілому система кредитних спілок України станом на 31.03.10 демонструвала зниження показників діяльності в порівнянні з минулими періодами (рис. 3).

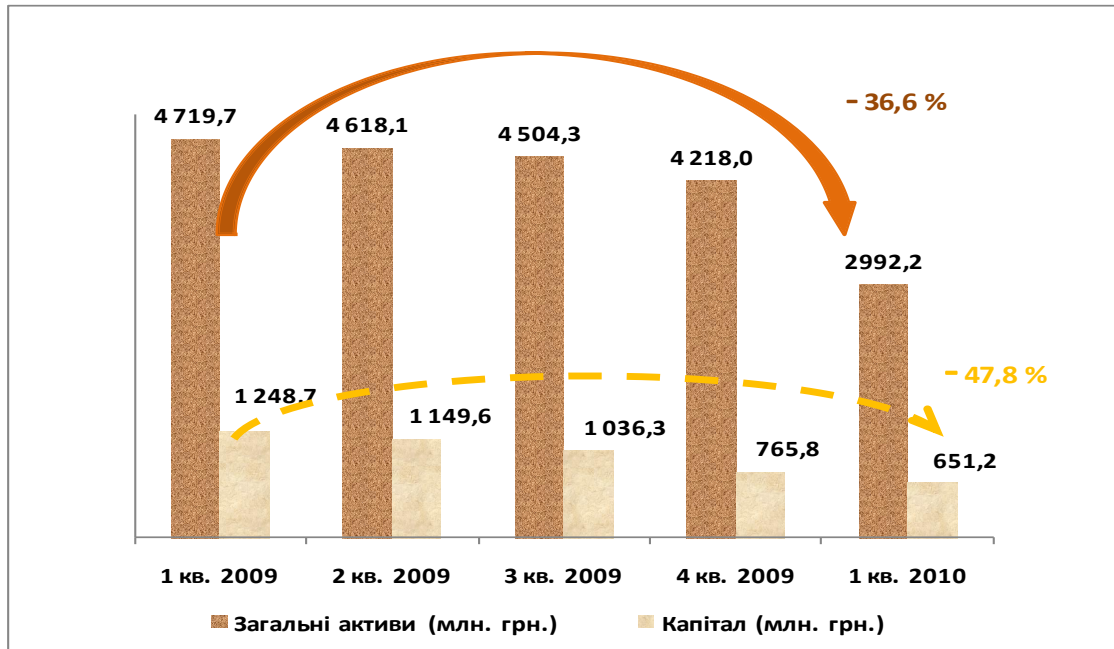

Рис.3. Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок

Загальний **обсяг активів** кредитних спілок станом на 31.03.10 становив **2 992,2 млн. грн.** і порівняно з аналогічним періодом 2009 року зменшився на **36,7%** (станом на 31.03.09 становив 4 719,7 млн. грн.).

Загальний **обсяг капіталу** кредитних спілок станом на 31.03.10 становив **651,2 млн. грн.** Найбільшу питому вагу в його структурі становив пайовий капітал (657,3 млн. грн.).

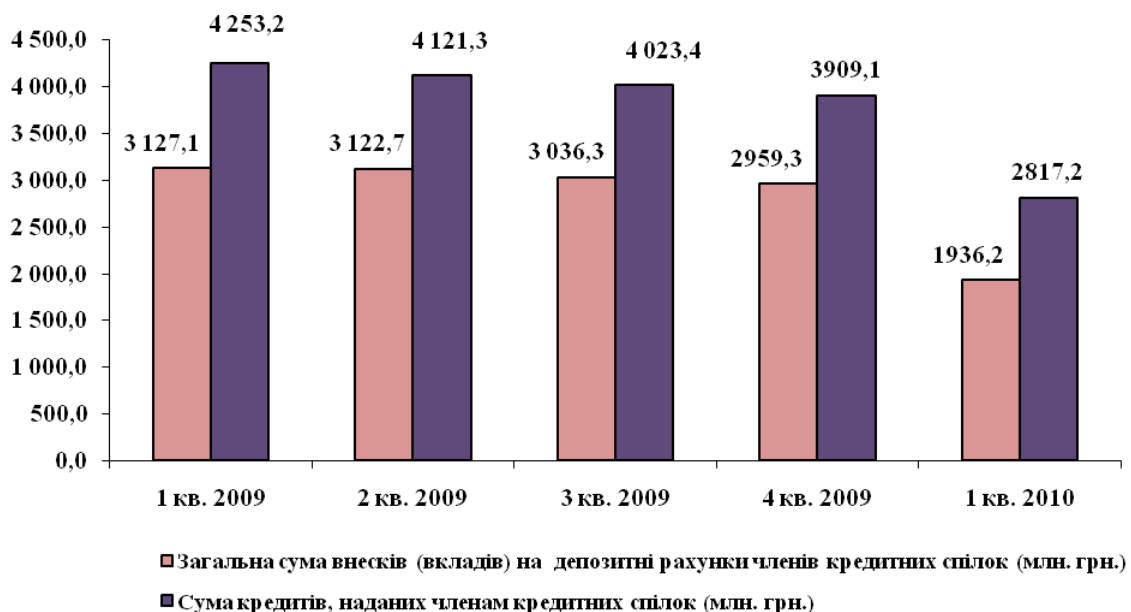

Рис. 4. Динаміка кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок.

Станом на 31 березня 2010 року в порівнянні з аналогічним періодом 2009 року **внески (вклади) членів кредитних спілок на депозитні рахунки зменшились на 38,1 %** (до 1 936,2 млн. грн.); **кредити**, надані членам кредитних спілок, **зменшились на 33,8%** (до 2 817,2 млн. грн.).

Загальна сума заборгованості **351,1 тис. членів** кредитних спілок, які мали діючі станом на 31.03.10 кредитні договори, становила **2 817,2 млн. грн.**, тобто в середньому кожен член - позичальник кредитної спілки на кінець періоду мав 8 тис. боргу по кредиту.

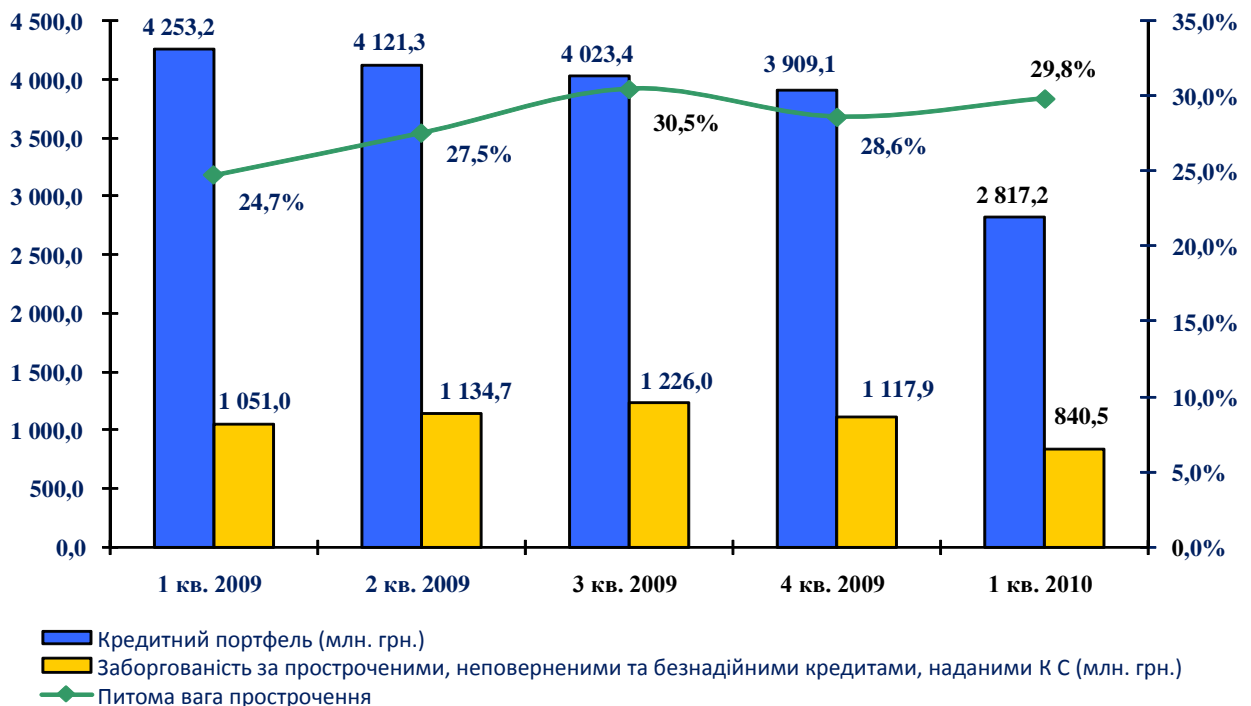

Рис. 5. Питома вага прострочених кредитів у кредитному портфелі кредитних спілок

За перший квартал 2010 року кредитний портфель скоротився на 33,2 % порівняно з аналогічним періодом минулого року і склав 2 817,2 млн. грн. Наслідком проведення кредитними спілками заходів щодо повернення прострочених кредитів стало зменшення заборгованості за простроченими, неповерненими та безнадійними кредитами на 20% станом на 31.03.10 порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Незважаючи на значне скорочення обсягів кредитування кредитними спілками, як і в попередні роки, найбільший попит мають споживчі кредити, частка яких становить 40 %, або 1 123,5 млн. грн. (рис. 6). Друге місце посідають кредити на інші потреби – 30%, або 843,9 млн. грн. Значну частку мають комерційні кредити та кредити, видані на придбання, будівництво та ремонт житла. Кредитування ведення селянських та фермерських господарств, як і в попередні періоди, має незначну частку в загальному обсязі виданих кредитів.

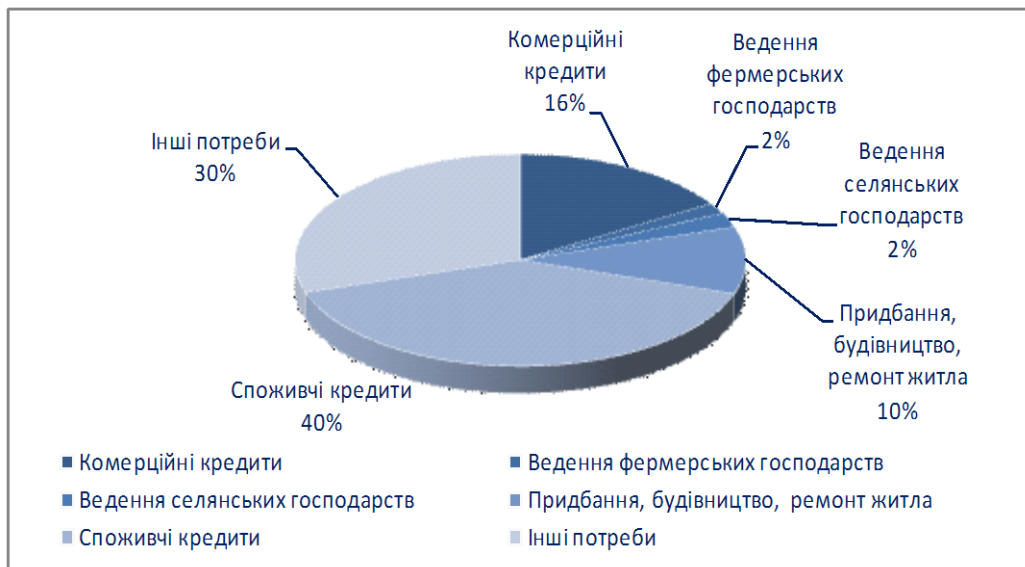

Рис. 6. Структура кредитів за видами станом на 31.03.10.

За строковістю повернення, як і в попередньому році, найбільша частка всіх кредитів (55,7%) – отримана на строк від 3 до 12 місяців. Найменшим попит мають короткострокові кредити зі строком повернення до 3 місяців (2,8% від загального обсягу виданих кредитів станом на 31.03.10).

Найбільший обсяг внесків на депозитні рахунки (49,7%) було залучено на період від 3 до 12 місяців, незначну частку (3,9%) складають внески (вклади) на депозитні рахунки членів кредитної спілки строком до 3 місяців (рис. 7).

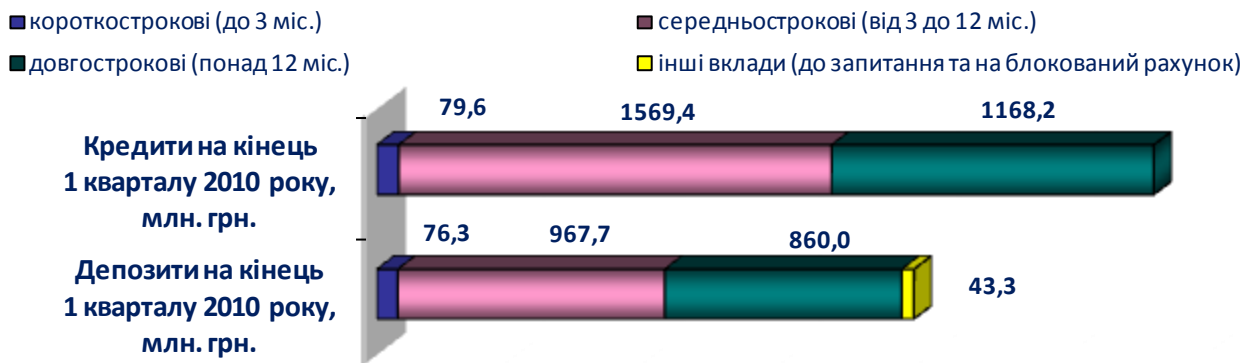

Рис. 7. Розподіл кредитів та депозитів за строками повернення станом на 31.03.10

Динаміка надання фінансових послуг за термінами їх погашення, зображена на рис. 7, частково пояснює неспроможність кредитних спілок розраховуватися за своїми зобов'язаннями в строк. Це пов'язано, насамперед, з перевищенням короткострокової кредиторської заборгованості кредитної спілки над короткостроковою дебіторською заборгованістю, а саме: обсяг залучених внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки з терміном погашення до 3-х місяців перевищував обсяг наданих членам кредитних спілок кредитів з аналогічними термінами погашення.

Інші кредитні установи

Кредитна установа – фінансова установа, яка відповідно до Закону України „Про державне регулювання ринків фінансових послуг” має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик.

Активи інших кредитних установ станом на 31.03.10 становили **2 992,3 млн. грн.**, порівняно з аналогічним періодом попереднього року зменшилися на 11,4 % (станом на 31.03.09 становили 3 377,2 млн. грн.).

Капітал інших кредитних установ збільшився на 44,2 % і станом на 31.03.10 дорівнює **733,8 млн. грн.** (станом на 31.03.09 – 509 млн. грн.). Залишок виданих кредитів іншими кредитними установами станом на 31.03.10 становив **1 576,8 млн. грн.**

Основні показники діяльності кредитних установ та їх динаміка зображені на рис. 8.

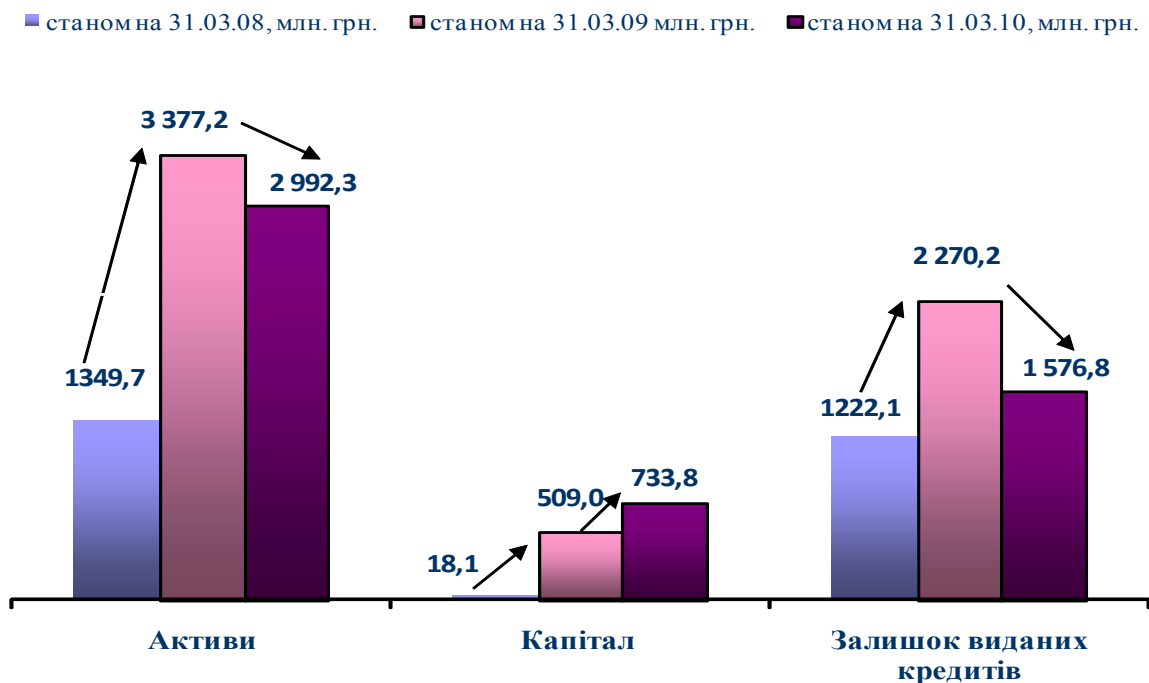

Рис.8. Динаміка основних показників діяльності кредитних установ

Динаміка основних показників діяльності кредитних установ станом на 31.03.10 показує зростання і надалі рівня ділової активності та темпів приросту показників діяльності кредитних установ. Кількість зареєстрованих кредитних установ збільшилася на 52,2% і станом на 31.03.10 становить 35 кредитних установ (станом на 31.03.09 становила 23 кредитні установи). Зменшилися обсяги кредитування кредитними установами в основному через низьку платоспроможність позичальників. Однак, загальні активи кредитних установ зрівнялися з активами кредитних спілок, що свідчить про їх динамічний розвиток та конкурентоспроможність на ринку фінансових послуг.

Юридичні особи публічного права

Фінансова установа - юридична особа публічного права – фінансова установа, яка створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування й уповноважена надавати фінансові послуги.

Активи **юридичних осіб публічного права** станом на 31.03.10 становили **4 256,8 млн. грн.**, що свідчить про їх зростання на 30,8% порівняно з аналогічним періодом 2009 року (станом на 31.03.09 становили 3 255,3 млн. грн.).

Залишок виданих юридичними особами публічного права кредитів станом на 31.03.10 становив **2 351,2 млн. грн.**

Діяльність фінансових установ - юридичних осіб публічного права має тенденцію до збільшення активів та капітал. Наочно це простежується на рис.9.

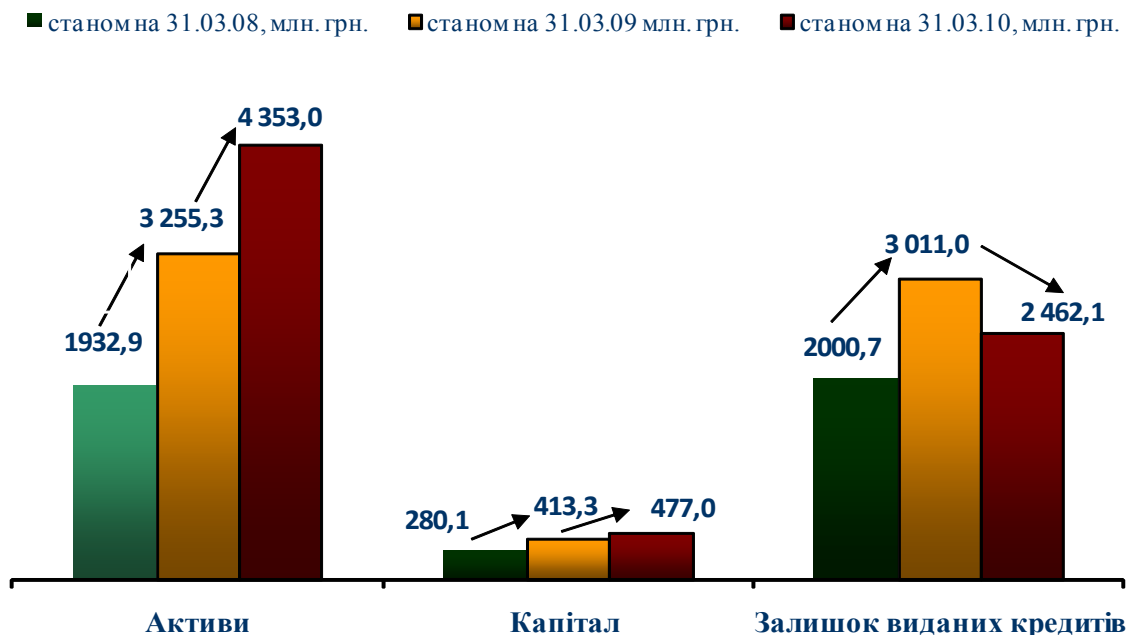

Рис. 9. Динаміка основних показників діяльності юридичних осіб публічного права

Динаміка основних показників діяльності свідчить про їх розвиток та попит на фінансові послуги, які надаються зазначеними установами.

Станом на 31.03.10 збільшилася активи юридичних осіб публічного права на 33,7% порівняно з аналогічним періодом минулого року і становлять 4 353 млн. грн. Зростання капіталу становило 15,4% в першому кварталі 2010 року порівняно з першим кварталом 2009 року.

Загалом, інші кредитні установи та фінансові установи – юридичні особи публічного права поступово і впевнено займають своє місце на ринку фінансових послуг. Динаміка основних показників діяльності свідчить про їх розвиток та попит на фінансові послуги, які надаються зазначеними установами.